

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

ZESPOŁU SZKÓŁ NR 7 W BIAŁYM BORZE

**NA LATA
2017-2019**

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z dnia 11 stycznia 2017 r., poz. 59).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356).

I. WPROWADZENIE

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla drugich. Wychowanie to proces wspomagania człowieka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej. Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie. Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły i internatu), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

II. MISJA I WIZJA SZKOŁY

1. Wizja szkoły zawarta w Programie Rozwoju Szkoły to: „nowoczesna placówka z bogatą tradycją przyjazna dla uczniów, nauczycieli i rodziców stwarzająca możliwość wszechstronnego rozwoju duchowego i intelektualnego, kształtująca postawę człowieka kulturalnego, otwartego i tolerancyjnego mającego szacunek dla tradycji i drugiego człowieka”

2. Misja szkoły, to wychowanie, którego priorytetem staje się - wykształcenie ucznia samodzielnego, poszukującego i otwartego na wiedzę, aktywnego do udziału w życiu kulturalnym, politycznym, gospodarczym, zawodowym.

Pragniemy, aby było to wychowanie zmierzające do mądrego towarzyszenia uczniowi na drodze jego rozwoju poprzez stworzenie mu wartościowego środowiska wychowawczego. Wychowanie skierowane ku samowychowaniu.

Szkoła jako miejsce dialogu wszystkich zainteresowanych podmiotów:

1. Stworzenie atmosfery dialogu w szkole w relacjach nauczyciel↔uczeń.
2. Wprowadzenie uczniów w tajniki życia społecznego.
3. Stworzenie każdemu uczniowi (uwzględniając jego możliwości i zainteresowania) przestrzeni do zaistnienia emocjonalnego i intelektualnego.
4. Praca nad rozwojem moralnym uczniów.
5. Przygotowanie młodzieży do kreatywnego wejścia na rynek pracy.
6. Wzmocnienie dialogu między szkołą a rodzicami.
7. Kształtowanie poczucia przynależności narodowej, szacunku do historii i tradycji kraju. Budowanie postaw patriotycznych, odpowiedzialnych za swój kraj, za drugiego człowieka. W naszej szkole, szkole mundurowej, ten cel staje się priorytetem.
8. Budowanie poczucia odpowiedzialności, tolerancji, empatii.
9. Eliminowanie agresji, zachowań destrukcyjnych, szkodliwych, ryzykownych.

III. MODEL ABSOLWENTA

Szkoła kształtuje sylwetkę dojrzałego absolwenta, który:

- a) samodzielnie funkcjonuje w otaczającym go świecie, którego zasady działania zna i rozumie. Z pozytywnym nastawieniem patrzy na świat, wierzy w siebie i swoje możliwości.
- b) jest otwarty życzliwy i uczynny, łatwo nawiązuje kontakty, ma swój krąg przyjaciół. Cechuje go takt i kultura osobista. Jest słowny i punktualny, szanuje czas swój i cudzy. Dobrze współpracuje w grupie. Potrafi przedstawiać swoje poglądy i słuchać zdania innych, umie cierpliwie poszukiwać rozwiązań kompromisowych i podporządkować się woli większości w sprawach niesprzecznych z zasadami etyki. Radzi sobie w sytuacjach konfliktowych zarówno jako strona, jak też jako mediator.
- c) jest tolerancyjny. Akceptuje różnice między ludźmi jako coś naturalnego, a często - cennego. Ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości, motywacji i odmienności kulturowych ludzi. Umie stopniować oceny moralne i dokonywać trafnych wyborów w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych.
- d) jest ciekawy świata i ludzi. Ma określone zainteresowania, w których rozwoju wspomaga go wiedza uzyskana w Liceum. Poszukuje nowych obszarów dla swej aktywności, problemów do rozwiązywania, wyzwań, które dostarczyłyby mu nowych doświadczeń i które pozwoliłyby mu się sprawdzić. Potrafi myśleć twórczo, stawiać sobie cele i je realizować.
- e) komunikuje się bez problemu, trafnie dostosowuje do osoby odbiorcy treść i formę komunikatu werbalnego i pozawerbalnego. Sprawnie posługuje się nowoczesnymi technologiami komunikacyjnymi. Łatwo pozyskuje, przekształca i prezentuje informacje.
- f) swobodnie korzysta z różnych źródeł wiedzy, jest w pełni kompetentny do samokształcenia się. W razie potrzeby potrafi zaprojektować złożone działania dobierając właściwe metody postępowania. Doświadczenia nabyte w szkole i poza nią umie właściwie wykorzystać w życiu.
- g) jest rozważny. Z dystansem podchodzi do uzyskanych informacji i potrafi je weryfikować w oparciu o alternatywne źródła wiedzy. Potrafi przewidzieć zagrożenia także w sytuacjach

wcześniej nieznanymi i modyfikuje swoje zachowania w ich przewidywaniu. Umie dostosować się do nowej sytuacji i podjąć w niej właściwe działania.

h) jest odpowiedzialny. Zdaje sobie sprawę z możliwych następstw różnych działań. Umie podejmować działania korzystne dla siebie i nienaruszające innych. Gotów jest ponieść odpowiedzialność za swoje postępowanie i podjęte decyzje, potrafi przyznać się do błędu, wykazuje odwagę cywilną. W działaniu zbiorowym wykazuje poczucie odpowiedzialności za efekty pracy grupy.

Sylwetka absolwenta scharakteryzowana przez podmioty szkolne;

„...Człowiek świadomy, że obok praw ważne są też obowiązki. Świadomy, że posiada wpływ na to, co dzieje się w szkole, domu, państwie. Mądrze korzystający z prawa głosu. Szanujący cudze, inne poglądy, religie. Tolerancyjny. Wrażliwy na innych ludzi, potrzebujących, chorych, niepełnosprawnych. Szanujący symbole narodowe, umiejący się zachować podczas uroczystości, demonstracji. Świadomy swojej wartości, zdający sobie sprawę, że swoich mocnych stron. Jednostka wierząca w swoje możliwości, oraz mająca świadomość nieustannie pracować nad własnym rozwojem...”

„...Podmiot zdyscyplinowany, posiadający cechy przywódcze, potrafiący podejmować szybkie decyzje, szanujący mundur i potrafiący prezentować się w mundurze, znający hymn, symbole narodowe. Szanujący tradycje, wrażliwy na krzywdę drugiego człowieka. Sprawny fizycznie...”

„...Absolwent szanujący drugiego człowieka, odpowiedzialny, kulturalny, świadomy, nastawiony na rozwój, szczęśliwy, zaradny.....”

„...Dojrzały, pracowity, miły, pomocny, dobry, pracowity, dający przykład młodszym.....”

IV. CELE – UJĘTE W CZTERECH ASPEKTACH PROCESU WYCHOWAWCZEGO.

1. WSPOMAGANIE -rozwoju młodego człowieka. Koncentrujemy się na naturalnych potrzebach i zadaniach (wyzwaniach) rozwojowych.

Rolę wychowawcy rozumiemy przede wszystkim jako życzliwe, wspierające towarzyszenie młodym ludziom w tym procesie. Stwarzanie odpowiedniego otoczenia społecznego (budowanie dobrych relacji rówieśniczych i relacji z dorosłymi) uznajemy za ważny warunek dobrego wychowywania i osiągnięcia celów.

2. KSZTAŁTOWANIE -kształtowaniu postaw. Utożsamiane jest ono zazwyczaj z tym, co tradycyjnie rozumiemy, jako wychowanie, czyli kształtowaniem charakteru ucznia w zgodzie z wyznaczonym społecznie wzorcem. Przyjęte przez nas wychowanie ma na celu uwewnętrznianie prospołecznych wzorów postępowania, poprzez:

- wprowadzanie zasad regulujących zachowania;
- naśladowanie modeli oczekiwanych zachowań;

- analizę konsekwencji niepożądanych zachowań dla jednostki i grupy;
- wzbudzanie empatii –utożsamianie się z obiektami niepożądanych zachowań;
- budzenie wyobraźni w celu przewidywania pozytywnych konsekwencji oczekiwanych zachowań i postaw;
- wyciąganie konsekwencji z łamania ustalonych zasad (postępowanie interwencyjno – profilaktyczne);
- wzmacnianie pozytywne pożądanym zachowań (np. poprzez pochwały, nagrody itp.)

3. ZAPOBIEGANIE -zagrożeniom, jakie mogą napotykać młodzi ludzie na drodze rozwoju. Ten aspekt procesu wychowawczego obejmuje przede wszystkim działania profilaktyczne kierowane do całej społeczności uczniowskiej (jest to zatem profilaktyka uniwersalna), a także do „grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (profilaktyka selektywna)”.

FILARAMI, NASZYCH SZKOLNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH SĄ:

INFORMACJA –dostarczenie informacji na temat zagrożeń, zdrowego stylu życia, komunikacji, radzenia sobie ze stresem, agresją. Dostarczenie informacji na temat treści kształcenia oraz efektów pracy, jasne kryteria oceniania, wskazywanie mocnych i słabych stron ucznia.

KOMUNIKOWANIE SIĘ – wyrażanie emocji, inicjowanie dyskusji umożliwiającej wyrażenie własnego zdania, własnych poglądów, szczerość i otwartość w dyskusji, unikanie oceniania negatywnego, ośmieszania, stosowanie komunikatów wzmacniających, pobudzających do autorefleksji.

WSPÓŁDZIAŁANIE – podejmowanie współpracy z uczniem i jego rodzicem, inspirowanie współpracy między uczniami, podejmowanie współpracy między wszystkimi podmiotami szkolnymi.

MODELOWANIE – bycie wzorem, autorytetem dla ucznia, wskazywania reguł i norm postępowania na lekcji, w szkole, w otoczeniu innych ludzi.

DOŚWIADCZENIE – stwarzanie różnorodnych sytuacji wychowawczych, aktywne i refleksyjne pełnienie ról w klasie, dzielenie się efektami własnej pracy z innymi.

MOŻLIWOŚĆ WYBORU – stwarzanie warunków do wyboru różnej aktywności przez uczniów oraz różnych strategii umożliwiających mu uzyskanie wyników adekwatnych do możliwości rozwojowych.

4. KORYGOWANIE - w zachowaniach, przekonaniach i postawach młodych ludzi tego, co jest dezadaptacyjne (sztywne i niedostosowane, nieadekwatne do wymogów sytuacji) albo szkodliwe dla nich lub dla innych ludzi. W takim podejściu akcentuje się głównie rolę terapeutyczną wychowawcy. Wskazuje się działania profilaktyki wskazującej - są to działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych

rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych, w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi.

V. ZADANIA

Każda szkoła, także i nasza staje dziś przed dużym wyzwaniem, jakim jest przygotowanie dzieci i młodzieży do życia w przyszłości, której nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Dlatego, w postawionych celach, realizowanych w wyznaczonych zadaniach długofalowych (mi. innymi; statut szkoły, program wychowawczo – profilaktyczny, regulamin mundurowy) oraz krótkofalowych (roczne programy pracy wychowawczej klas, kalendarz pracy szkoły na rok bieżący, ewaluacja wewnętrzna, priorytety nadzoru pedagogicznego, wewnętrzne i zewnętrzne) staramy się dawać swoim absolwentom podstawy do odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych, aktywnego udziału w życiu kulturalnym, gospodarczym i politycznym, a także przygotowywać do uczenia się przez całe życie.

Głównym naszym zadaniem staje się więc przedstawienie dorastającemu człowiekowi uporządkowanej wizji świata, wprowadzenie ładu i porządku do tego, co nas otacza, poprowadzenie go w dorosłość (zgodnie z greckim źródłem, słowo „pedagog” oznaczającym „podążaj za mną”). Wobec narastających zagrożeń świata zewnętrznego, pogorszenia więzi rodzinnych i społecznych (diagnozowanych przez środowisko zewnętrzne, ale i nasze wewnętrzne), instrumentalizacji stosunków międzyludzkich, szeroko rozumiane zapewnianie bezpieczeństwa uczniom staje się jednym z wyzwań przed jakim dziś stajemy. Na problem bezpieczeństwa w szkole spoglądamy z bardzo wielu punktów, ponieważ na obraz szkoły bezpiecznej i przyjaznej składa się wiele obszarów, na które nasz wpływ jest zróżnicowany.

- W obszarze uwarunkowań psychospołecznych dbamy o klimat społeczny, relacje interpersonalne, wsparcie ze strony nauczycieli, postawy uczniów wobec szkoły, kompetencje i umiejętności społeczne, psychologiczne i emocjonalne (uczniów i nauczycieli), jak też kompetencje zawodowe nauczycieli.
- W wymiarze etycznym, moralnym na pierwszy plan wysuwamy system wartości, na jakim opiera się szkoła, ale też indywidualne postawy wychowawców, rodziców, uczniów i nauczycieli.
- Ogromny wpływ mają wypracowane przez nas jasne i czytelne zasady postępowania profilaktyczno – wychowawczego oraz normy regulujące stosunki społeczne w szkole oraz sposób funkcjonowania uczniów.

Uznajemy, że eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań może odbywać się tylko w atmosferze dialogu – „uczeń – nauczyciel- rodzic”.

Zgodnie z przyjętymi przez nas zasadami:

1. Uważamy, że człowiek jest najwyższą wartością.
2. Szanujemy etap rozwoju młodego człowieka i wynikające z niego potrzeby, odmienność poglądów, opinii i religii.
3. Wspólnie szukamy rozwiązań pojawiających się problemów.
4. Dbamy o bezpieczeństwo i zdrowie uczniów oraz pracowników w każdej sferze życia (psychicznej, fizycznej i społecznej).
5. Pracujemy z uczniem nad osiągnięciem sukcesu na zasadach partnerstwa i wzajemnej współpracy.

6. Indywidualizujemy pracę z uczniem.
7. Udzielamy uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
8. Eliminujemy zagrożenia przez określenie standardów dla kluczowych form pracy szkoły i miejsc wskazanych jako niebezpieczne (standard lekcji, standard przerw, standard korzystania z szatni, standard odpowiedzialności samodzielności ucznia pełnoletniego).
9. Wspólnie z uczniem kroczymy drogą ku jego dorosłości. Przekazując wartości, które pomogą mu stać się obywatelem.

**Działania skierowane do wszystkich uczniów –
wspomaganie, kształcenie, korekcja, zapobieganie**

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Wspólne wypracowanie podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły (konsultacje społeczne z podmiotami szkolnymi)	Analiza wyników nadzoru wewnętrznego i zewnętrznego, analiza diagnoz, obserwacji, wniosków z nadzoru pedagogicznego (rada pedagogiczna), wypracowanie podstawowych zasad funkcjonowania szkoły (programy, statut, regulaminy, kalendarz) oraz ich ewaluacja.
Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami, w tym prawami i obowiązkami ucznia	Omówienie na lekcjach wychowawczych organizacji roku szkolnego, podstawowych zapisów Statutu, WSO i Szkolnego Programu Wychowawczego - Profilaktycznego, kalendarza imprez. Zapoznanie uczniów z działalnością Samorządu Szkolnego
Tworzenie bezpiecznego, wolnego od przemocy, agresji i uzależnień środowiska wychowawczego	Zapoznanie uczniów z punktami Statutu dotyczącymi zakazu używania środków uzależniających, opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych oraz procedurami interwencyjnymi szkoły w sytuacjach ryzykownych zachowań, Systematyczna kontrola miejsc niebezpiecznych w ramach dyżurów pełnionych przez nauczycieli, Przestrzeganie zakazu stosowania agresji oraz palenia papierosów, używania środków odurzających, alkoholu na terenie szkoły i w jej obrębie, Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną ofiarę i sprawce przemocy. Zacieśnianie współpracy z instytucjami pomocowymi. Stosowanie procedur przeciwdziałania odpowiednio do ryzykownych zachowań, Tworzenie na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych pozytywnego klimatu współpracy z

	uwzględnieniem kultury na lekcji, życzliwości, tolerancji do cudzych opinii i poglądów, pozytywnego wzmocnienia pracy uczniów, unikania krytyki itp.)
Propagowanie szacunku dla kultury i tradycji oraz kształcenie w uczniach postaw patriotycznych.	<p>Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej.</p> <p>Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań.</p> <p>Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury.</p> <p>Organizowanie szkolnych festynów, kampanii, debat i konkursów.</p> <p>Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp.</p> <p>Udział w życiu lokalnym. Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp.</p> <p>Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).</p>
Wsparcie uczniów/rodziców/nauczycieli w pokonywaniu wymagań szkolnych	<p>Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi –pomoc psychologiczno –pedagogiczna.</p> <p>Bieżące diagnozowanie potrzeb uczniów.</p> <p>Pozytywna motywacja.</p> <p>Tworzenie pozytywnych relacji i inicjowanie współpracy: nauczyciel– wychowawca, uczeń –nauczyciel, pedagog –wychowawca –nauczyciel –uczeń -rodzic, rodzic –nauczyciel, wychowawca, uczeń –uczeń, uczeń –rodzic.</p> <p>Organizowanie konsultacji i porad,</p> <p>Organizowanie dodatkowych zajęć dla uczniów zdolnych,</p> <p>Konsekwencja w działaniu wszystkich podmiotów szkolnych, przestrzeganie przyjętych zasad.</p>
Wsparcie uczniów i rodziców	Doradztwo edukacyjno –zawodowe – praca warsztatowa.

w krystalizacji zainteresowań edukacyjnych /zawodowych	<p>Porady i konsultacje indywidualne dla uczniów i rodziców.</p> <p>Orientacja zawodowa dla uczniów i rodziców.</p> <p>Budowanie kontaktów z pracodawcami lokalnymi, uczelniami wyższymi.</p>
Pomoc socjalna.	<p>Monitorowanie form pomocy socjalnej i motywacyjnej,</p> <p>Współpraca w udzielaniu pomocy socjalnej (ośrodki pomocy społecznej, partnerzy szkoły).</p>
Uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych, promocja zdrowia	<p>Zachęcanie młodzieży do udziału w szkolnych projektach profilaktycznych,</p> <p>Organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu profilaktyki uzależnień,</p> <p>Organizowanie szkolnych festynów i konkursów,</p> <p>Opracowanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp.</p>
Eliminowanie zagrożeń poprzez usprawnienie systemu obiegu informacji	<p>Skrzynka zaufania dla uczniów,</p> <p>Przedstawienie kalendarza roku szkolnego uczniom, Udział w Statucie, programów, przedmiotowych systemów oceniania przez szkolną bibliotekę i stronę internetową.</p>

**Działania adresowane do wszystkich uczniów – zajęcia pozalekcyjne
(wspomaganie, kształcenie, zapobieganie, korygowanie)**

Zajęcia pozalekcyjne przeznaczone są dla uczniów pragnących wspólnie z nauczycielem poszerzać swoje wiadomości i umiejętności w zakresie jednego przedmiotu lub innej dziedziny życia. Zajęcia pozalekcyjne pomagają w eliminowaniu zagrożeń oraz wzmacniają właściwe zachowania ucznia.

Celem zajęć jest:

- Rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań uczniów.
- Poszerzanie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie.
- Rozwijanie uzdolnień uczniów.
- Udzielanie pomocy uczniom napotykających trudności w uczeniu się/ pomoc psychologiczno –pedagogiczna
- Zagospodarowanie czasu wolnego.
- Zdobywanie informacji o sobie i świecie pracy.

- Propagowanie szacunku dla kultury i tradycji oraz kształcenie w uczniach postaw patriotycznych.

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Praca w organizacjach działających w szkole	Samorząd Uczniowski, Młodzieżowa Rada Internatu
Zajęcia pozalekcyjne	Koła przedmiotowe, zainteresowań, Konsultacje, Zajęcia realizowane w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
Organizacja imprez	Wycieczki klasowe i przedmiotowe, Organizacja świąt szkolnych, państwowych, środowiskowych, Organizacja imprez szkolnych. Organizacja Studniówek.
Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów.	<p>Udział w zawodach sportowych, Udział w konkursach wiedzy i umiejętności, Udział w olimpiadach przedmiotowych.</p> <p>Udział w konkursach tematycznych, rozwijających zainteresowania uczniów</p>
Propagowanie szacunku dla kultury i tradycji oraz kształcenie w uczniach postaw patriotycznych.	<p>Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej.</p> <p>Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań.</p> <p>Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury.</p> <p>Organizowanie szkolnych festynów i konkursów.</p> <p>Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp.</p> <p>Udział w życiu lokalnym. Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp. Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).</p>

Działania priorytetowe skierowane do uczniów klas pierwszych

Główne zadania do realizacji w klasach pierwszych to:

- Poznanie uczniów, ich potrzeb i możliwości rozwojowych,
- Udzielanie wsparcia i pomocy, rozwiązywaniu pojawiających się trudności w nauce, komunikacji interpersonalnej,
- Integracja zespołu klasowego i zespołu rodziców,
- Wypracowanie form współpracy z rodzicami i uczniami,
- Doradztwo edukacyjno – zawodowe.
- Rozbudzenie szacunku do wartości narodowych, poczucia patriotyzmu.

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym	Zapoznanie się ze szkołą, jej najbliższym otoczeniem, Klasowe zajęcia integracyjne, Otrzęsiny organizowane przez uczniów klas II, Wręczenie legitymacji szkolnych i przyjęcie do grona uczniów naszej szkoły.
Kształtowanie oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie postaw empatii i zaufania.	Organizowanie imprez klasowych w celu bliższego poznania się, Diagnoza uczniów na wejściu oraz bieżąca w trakcie roku w celu eliminacji zagrożeń. Realizacja pomocy psychologiczno –pedagogicznej. Przeprowadzenie ankiety – oczekiwania uczniów wobec szkoły Przeprowadzenie ankiety – informacja o uczniu.
Zintegrowanie zespołu klasowego oraz środowiska szkolnego	Ustalenie z klasą kontraktu (nauczyciele przedmiotowi, wychowawca), który uwzględni zasady obowiązujące obie strony, Godziny wychowawcze poświęcone tematami związanym z zainteresowaniami uczniów oraz priorytetami wychowawczo –profilaktycznymi realizowanymi w danym roku szkolnym. Skoordynowanie pracy wychowawczo –profilaktycznej na początku roku szkolnego. Ślubowanie .
Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie z presją rówieśników	Godziny wychowawcze dotyczące asertywności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

	<p>Zachęcanie rodziców do współpracy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów.</p> <p>Podejmowanie działań zmierzających do eliminacji zagrożeń.</p> <p>Profilaktyka zagrożeń</p>
Kształtowanie umiejętności pracy w grupie	<p>Zajęcia z zakresu: komunikacji, budowania zaufania do innych, poszanowania odmienności.</p> <p>Praca metodą projektów.</p>
Rozbudzenie szacunku do wartości narodowych, poczucia patriotyzmu.	<p>Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej.</p> <p>Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach i zajęciach wychowawczych i kołach zainteresowań.</p> <p>Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury.</p> <p>Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp.</p> <p>Udział w życiu lokalnym i szkolnym</p> <p>Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp.</p> <p>Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).</p>

Działania priorytetowe skierowane do uczniów klas drugich

Działania skierowane dla uczniów klasy drugiej poszerzają zakres działań podejmowanych w klasie pierwszej o systematyczne działania kierunkujące ucnia w obszary doradztwa edukacyjno –zawodowego. W klasie drugiej wzmocniamy także działania profilaktyczne, w obszarze profilaktyki uzależnień i profilaktyki zachowań agresywnych. Kontynuujemy budowanie postaw prospołecznych, obywatelskich, patriotycznych.

Istotnymi tematami w klasie drugiej są:

- Przygotowanie uczniów do wyboru przedmiotów maturalnych w kontekście dalszej kariery zawodowej/edukacyjnej.
- Profilaktyka uzależnień.
- Profilaktyka zachowań agresywnych.
- Poszerzanie zadań priorytetowych z klasy pierwszej.
- Postawa społeczna (dojrzała, odpowiedzialna, obywatelska, patriotyczna)

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Informacja, edukacja	Warsztaty aktywizacji zawodowej (doradca zawodowy),

<p>zawodowa w kontekście wyboru przedmiotów maturalnych</p>	<p>Rozmowy indywidualne wspomagające i ukierunkowujące, wskazujące słabe i mocne strony ucznia - uczniowie/rodzice –pedagog, wychowawca, nauczyciel.</p> <p>Rozwijanie zainteresowań uczniów, zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, konkursach, olimpiadach przedmiotowych,</p>
<p>Kształtowanie postaw asertywnych</p>	<p>Realizacja na godzinach wychowawczych tematów o systemie wartości, kształtowaniu charakteru, złości, agresji,</p> <p>Spotkania z pedagogiem, Spotkania z doradcą zawodowym,</p> <p>Stwarzanie sytuacji wychowawczych umożliwiających uczniom udział w dyskusji,</p>
<p>Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie.</p>	<p>Organizowanie kół zainteresowań umożliwiających uczniom rozwijanie talentów, umiejętności, uzdolnień,</p> <p>Promowanie sukcesu młodzieży poprzez nagrody, dyplomy, pochwały,</p> <p>Działalność w kołach zainteresowań i organizacjach szkolnych.</p> <p>Realizacja pomocy psychologiczno –pedagogicznej.</p>
<p>Uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych, promocja zdrowia, konsekwencja w działaniu,</p>	<p>Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na wszystkich zajęciach i przedmiotach,</p> <p>Projekcje filmów na godzinach wychowawczych o tematyce profilaktycznej</p> <p>Realizacja programu Fundacji Dzieci Niczyje. Celem programu Chronimy Dzieci jest ochrona dzieci przed przemocą ze strony osób dorosłych (rodziców, opiekunów, pracowników placówki) oraz rówieśników. Program realizowany jest poprzez wdrażanie standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem zapisanych w polityce ochrony dzieci ustalonej w placówce. Placówki, które spełniają standardy ochrony dzieci, otrzymują certyfikaty Chronimy Dzieci.</p>
<p>Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień</p>	<p>Informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień, zwalczanie mitów na temat zachowań ryzykownych, w tym uzależnień,</p>

	Przestrzeganie procedur dotyczących zachowań ryzykownych.
Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go	<p>Kontynuowanie współpracy z Policją oraz wykorzystywanie własnych zasobów (nauczyciel przedmiotów policyjnych, wojskowych).</p> <p>Godziny wychowawcze dotyczące obowiązków ucznia, człowieka oraz odpowiedzialności za ich lekceważenie.</p> <p>Konsekwentne działania wychowawcze zgodne z etapami postępowania profilaktycznego oraz przyjętymi zasadami współżycia szkolnego.</p>
Rozbudzenie szacunku do wartości narodowych, poczucia patriotyzmu.	<p>Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej.</p> <p>Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań.</p> <p>Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury.</p> <p>Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp.</p> <p>Udział w życiu lokalnym.</p> <p>Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp.</p> <p>Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne)</p>

Działania priorytetowe skierowane do uczniów klas trzecich

Istotnymi elementami działań do realizacji są:

- Egzaminy maturalne,
- Wybór dalszej kariery zawodowej/edukacyjnej.
- Praca nad minimalizacją stresu.
- Praca nad pastwą odpowiedzialną, obywatelską.

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane	Godziny wychowawcze dotyczące właściwych wyborów, mogących pomóc w wejściu w dorosłe życie,

decyzje i zachowania	Działalność w organizacjach szkolnych i kołach zainteresowań,
Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej kariery zawodowej/edukacyjnej	Spotkania z doradcą zawodowym, warsztaty aktywizacji zawodowej, Korzystanie z ofert informacyjnych przygotowanych przez szkołę wyższe w regionie, Udostępnianie informacji o szkolnictwie wyższym, Rozmowy indywidualne z uczniami w kontekście kariery zawodowej, Organizowanie próbnych egzaminów maturalnych,
Zminimalizowanie stresu egzaminacyjnego	Zajęcia psychoedukacyjne na temat stresu, strachu, radzeniu sobie z negatywnymi emocjami. Zaplanowanie dodatkowych zajęć z przedmiotów maturalnych. Realizacja pomocy psychologiczno –pedagogicznej. Motywacja pozytywna, skupianie się na mocnych stronach ucznia i budowanie poczucia własnego sprawstwa, Rozmowy motywacyjne –pedagog, doradca zawodowy, wychowawca, nauczyciel.
Matura	Przygotowanie uczniów do egzaminu dojrzałości. Konsultacje. Zajęcia dodatkowe dla uczniów zdolnych. Pomoc psychologiczno –pedagogiczna. Dostosowanie wymagań dla uczniów z opiniami. Motywacja indywidualna, grupowa. Wsparcie dla rodzica w działaniach motywacyjnych.
Praca nad pastwą odpowiedzialną, obywatelską.	Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej. Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań. Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury. Udział w życiu lokalnym. Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach

	świąt narodowych, lokalnych itp.
--	----------------------------------

Działania skierowane do rodziców

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec systemu wychowawczo -profilaktycznego	Rozmowy i konsultacje indywidualne, Anonimowe sondaże ankietowe, Bieżąca współpraca z Radą Rodziców
Zapoznanie rodziców ze statutem szkoły, podstawowymi regulaminami.	Udostępnienie tekstów oraz omówienie najważniejszych ich zapisów podczas wywiadówek klasowych, Udostępnianie dokumentów przez szkolną bibliotekę.
Psychoedukacja	Wykłady i projekcje o tematyce wychowawczo – profilaktycznej z udziałem pedagoga, Zaproszenie do współpracy psychologa z PPP.
Pomoc socjalna	Monitorowanie pomocy socjalnej dla uczniów, Pomoc w pozyskaniu wsparcia socjalnego z instytucji pomocowych,
Współpraca z rodzicami w rozwiązywaniu pojawiających się trudności szkolnych	Współpraca z rodzicami w momencie objęcia ucznia pomocą psychologiczno –pedagogiczną oraz postępowaniem interwencyjno –wychowawczym. (karta indywidualnych potrzeb edukacyjnych, karta indywidualnych konsultacji, kontrakt, postępowanie interwencyjne), Indywidualne spotkania z wychowawcą/pedagogiem/doradcą zawodowym/nauczycielem,

Działania skierowane do szkoły (kadra pedagogiczna i niepedagogiczna)

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży na lekcji, przerwie i zajęciach pozalekcyjnych	Dyżury nauczycielskie na piętrach. Określenie standardów bezpieczeństwa (na lekcji, w szatni, na przerwie itp.), Diagnoza bezpieczeństwa (ankiety dla uczniów, rodziców – wychowawcy klas przy współpracy z pedagogiem szkolnym),

	<p>Wdrażanie i przestrzeganie procedur postępowania interwencyjnego,</p> <p>Współpraca ze służbami prewencyjno – interwencyjnymi.</p>
<p>Eliminowanie zagrożeń poprzez usprawnienie systemu obiegu informacji w szkole</p>	<p>Przygotowanie kalendarza spotkań z rodzicami na cały rok i podanie go rodzicom na pierwszym zebraniu klasowym, zamieszczenie informacji w witrynie szkolnej.</p> <p>Organizowanie spotkań wychowawców klas, pedagoga w ramach Zespołu Wychowawczego.</p> <p>Organizowanie rad pedagogicznych w celu bieżącego omawiania pojawiających się problemów i zagrożeń,</p> <p>Organizowanie spotkań z rodzicami, na bieżąco w momencie pojawienia się trudności, problemów wychowawczych,</p>
<p>Realizacja indywidualnych programów wsparcia dla uczniów</p>	<p>Indywidualizacja pracy z uczniem,</p> <p>Prowadzenie systematycznej obserwacji pedagogicznej ucznia w celu rozpoznania ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się,</p> <p>Stosowanie w pracy z uczniem zasady stopniowania trudności.</p> <p>Objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną</p>
<p>Nauczyciel profesjonalistą</p>	<p>Motywowanie uczniów własną postawą,</p> <p>Wzbogacanie wiedzy i umiejętności poprzez dokształcanie się (czytanie literatury, udział w różnych formach dokształcających),</p> <p>Wzbogacenie biblioteki szkolnej o nowości dotyczące wychowania i profilaktyki.</p> <p>Nauczyciel przestrzega WSO,</p> <p>Propozycje pracy grupowej, zespołowej, warsztatowej.</p> <p>Nauczyciel dostosowuje warsztat pracy do indywidualnych potrzeb ucznia (określa w przedmiotowym systemie oceniania warunki dla każdego ucznia ze specjalnymi</p>

	<p>potrzebami edukacyjnymi –opinia),</p> <p>Realizacja treści programowych w sposób ciekawy i aktywizujący ucznia do pracy,</p> <p>Lekcja rozpoczyna się równo z dzwonkiem,</p> <p>Pedagog wspomaga warsztat pracy nauczyciela (analizuje problemy wychowawczo –opiekuńcze, przygotowuje materiały mogące wspomóc nauczyciela w działaniach edukacyjnych, jest mediatorem między podmiotami dialogu szkolnego, wspiera nauczyciela w indywidualizacji pracy itp.),</p> <p>Nauczyciel motywuje pozytywnie, unika obrażania, krytykowania i ośmieszania ucznia na lekcji.</p> <p>Nauczyciel stara się być konsekwentny wychowawczo.</p>
<p>Wszyscy pracownicy szkoły pracują zgodnie z obowiązującymi zasadami</p>	<p>Realizowanie planu pracy szkoły, planu nadzoru pedagogicznego, kalendarz imprez szkolnych.</p> <p>Realizowanie zadań zawartych w programie wychowawczo -profilaktycznym,</p> <p>Przygotowanie planów pracy wychowawczo –profilaktycznej dla poszczególnych klas i skoordynowanie w jednym spójnym planie wychowawczym szkoły.</p> <p>Planowanie i realizowanie działań edukacyjnych w oparciu o ustawy, rozporządzenia, Statut Szkoły, Plan nadzoru wewnętrznego, zewnętrznego, plan pracy wychowawczo –profilaktycznej szkoły, plan pracy szkoły, priorytety Kuratora Oświaty na nadchodzący rok szkolny, podstawę programową.</p> <p>Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.</p>

VI. SZKOLNE PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC NIELETNICH I PEŁNOLETNICH UCZNIÓW W SZKOLE.

Jesteśmy szkołą ponadgimnazjalną, miejscem, w którym uczeń staje się często pełnoletni już w drugiej klasie, nierzadko także w pierwszej, dlatego ważne jest w procesie wychowawczo – profilaktycznym pozostawienie uczniowi miejsca na samorealizację, samoświadomość i

odpowiedzialność za własne postępowanie. Uważamy jednak, że dopóki nasz uczeń jest w szkole młodzieżowej, dopóty wyłączenie z dialogu szkolnego rodzica jest niemożliwe.

Pragniemy jednak pozostawić w pewnych kwestiach rodzicowi i uczniowi wybór, co do intensywności i jakości współpracy. I tak oto rodzic ucznia pełnoletniego może zrezygnować w postępowaniu interwencyjnym z uczestnictwa w realizacji KONTRAKTU INTERWENCYJNEGO, z kontaktu ze szkołą w momencie pojawienia się trudności z realizacją obowiązku szkolnego przez ucznia. Szkoła jednak w swoich procedurach uwzględnia włączenie rodzica do działań.

W każdej sytuacji problemowej rodzic jest informowany i zapraszany do współpracy. Jeśli nie nawiąże współpracy, szkoła uzna, że od tej pory sam pełnoletni uczeń jest partnerem szkolnego dialogu. Zgodnie z prawem uczeń podlega obowiązkowi nauki do lat 18 i obowiązkowi szkolnemu, co w praktyce oznacza, iż powinien ukończyć szkołę, co najmniej na poziomie szkoły gimnazjalnej. Wybór szkoły ponadgimnazjalnej traktujemy jako wybór świadomy i odpowiedzialny, dlatego od ucznia oczekujemy współpracy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów, własnego sprawstwa i odpowiedzialności. Nasze podejście ma odbicie w proponowanych procedurach.

Uczeń, który dopuści się przestępstwa, demoralizacji, nie realizuje obowiązku szkolnego (wagary, brak systematycznej pracy na lekcji, nie przestrzeganie zasad i norm szkolnych) może zostać skreślony z listy uczniów przez Dyrektora szkoły po wcześniejszym zaopiniowaniu decyzji przez radę pedagogiczną i samorząd uczniowski lub po złożeniu wniosku (zaopiniowanego przez pedagoga, samorząd uczniowski) o skreślenie ucznia z listy uczniów.

- W trakcie nauki indywidualizujemy pracę z uczniem, wzmocniamy własne sprawstwo, pomagamy rozwiązywać pojawiające się trudności, wspólnie szukamy rozwiązań i umawiamy się, co do formy i metod. Pomagamy w wyborze dalszej kariery edukacyjnej/zawodowej, staramy się także wprowadzać ucznia w świat ludzi dorosłych i odpowiedzialnych. Dlatego braku odpowiedzialności, nie wywiązywania się z umów, z wcześniejszych zobowiązań nie pozostawiamy bez konsekwencji.
- Nadal, po wcześniejszej aprobacie tej formy współpracy z rodzicami, uznajemy w przypadku nieobecności ucznia w szkole pełnoletniego usprawiedliwienia od rodziców.
- Uczniowie nie mogą opuszczać szkoły w trakcie lekcji, w uzasadnionym przypadku (telefon od rodziców, pisemne zwolnienie) może zwolnić tylko wychowawca, pod jego nieobecność nauczyciel, z którym uczeń powinien mieć lekcje lub Dyrektor szkoły (zasada ta dotyczy wszystkich uczniów zarówno pełnoletnich jak i nieletnich). Uczeń jest nieobecny, jednak jego obecność jest usprawiedliwiona i nie jest traktowana jak ucieczka. Jeśli uczeń opuści szkołę w trakcie lekcji bez zachowania tej procedury jego nieobecności są nieusprawiedliwione.
- W momencie organizowania przez szkołę wycieczki, rodzic musi zostać o tym fakcie poinformowany i dokonać akceptacji propozycji w formie pisemnej (dotyczy to uczniów niepełnoletnich).
- W przypadku korzystania przez ucznia z wcześniejszych wyjść związanych z dojazdem do domu rodzice zobowiązani są do wypełnienia odpowiedniego oświadczenia.

Profilaktyka szkolna to eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnianie właściwych zachowań. Z tego względu zaprojektowaliśmy szereg usystematyzowanych działań, które mają zapobiec, zminimalizować problemy (wagary, brak motywacji do nauki, problem ze sprostaniem wymaganiom problemowym). Uruchamiamy system wsparcia określony mianem postępowania interwencyjno –wychowawczego.

**POSTĘPOWANIE INTERWENCYJNE WOBEC PROBLEMÓW POJAWIAJĄCYCH SIĘ
W NAUCE, ZACHOWANIU I NIESYSTEMATYCZNYM UCZĘSZCZANIU NA ZAJĘCIA DYDAKTYCZNE**

ETAP I	W momencie pojawienia się trudności rozmowa z wychowawcą klasy, wspólne szukanie rozwiązań.
ETAP II	Jeśli uczeń nie wywiązuje się z podjętych uzgodnień (nie zalicza ocen niedostatecznych, nadal opuszcza zajęcia – jego nieobecności są nieusprawiedliwione, uwagi w dzienniku na temat zachowania powtarzają się lub jeśli zachowanie ucznia jest jednorazowe, ale zagroziło jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, wychowawca nawiązuje współpracę z pedagogiem, który pogłębia diagnozę bieżącą. W oparciu o diagnozę pogłębioną ustala z uczniem formy i metody pracy, zasady współpracy. Pedagog otwiera postępowanie interwencyjne, odpisując ten fakt w dokumentacji szkolnej, zobowiązuje ucznia do przestrzegania ustalonych zasad (nieobecności, tylko po wcześniejszym powiadomieniu przez rodzica, zachowanie brak zachowań nagannych i ryzykownych, czyli brak uwag ustnych lub pisemnych, nauka, podjęcie próby pokonania zaległości). Pedagog udziela także uczniowi informacji o dalszych krokach postępowania interwencyjnego w momencie dalszych problemów.
ETAP III	w momencie dalszych problemów (uczeń nadal nie chodzi na zajęcia i nie są one usprawiedliwione, nie uczestniczy w konsultacjach, nie pracuje na lekcji, przeszkadza na lekcji swoim nagannym zachowaniem, otrzymuje kolejne uwagi na temat zachowania lub jego jednorazowe zachowanie naraziło na niebezpieczeństwo jego lub pozostałe podmioty szkolne) rodzice zostają zaproszeni do współpracy. Z uczniem, rodzicem, wychowawcą/ lub i pedagogiem zostaje podpisany Kontrakt interwencyjno wychowawczy. Jeśli problemy ucznia związane są z problemami w nauce (problemy bieżące) zostaje uruchomiona pomoc doraźna (konsultacje, wsparcie koleżeńskie). Przy głębszych trudnościach w nauce zostaje uruchomiona pomoc psychologiczno – pedagogiczna. Rodzic ucznia pełnoletniego może odmówić udziału w postępowaniu interwencyjnym, wówczas uczeń pełnoletni reprezentuje siebie.
ETAP IV	Złamanie Kontraktu. Wychowawca przedstawia problem. Przygotowuje notatkę do dyrektora szkoły na temat wdrożonych już inicjatyw wychowawczo – profilaktycznych. Wychowawca może złożyć wniosek o udzielnie nagany Dyrektora Szkoły.
ETAP V	Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o dalszym postępowania względem ucznia po wcześniejszej konsultacji z radą pedagogiczną, radą rodziców, samorządem szkolnym. Dyrektor szkoły może podjąć decyzję o skreśleniu

	ucznia z listy uczniów. Jeśli podczas realizowania procedur postępowania interwencyjnego rodzice uczniów nieletnich nie nawiążą współpracy ze szkołą, szkoła, po wyczerpaniu możliwości nawiązania współpracy, będzie zobowiązana do powiadomienia sądu rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną.
--	--

SPIS TREŚCI PROCEDUR:

- I. Procedura w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia ucznia na terenie szkoły.
- II. Procedura w przypadku przyniesienia papierosów i e-papierosów lub ich palenia na terenie szkoły lub poza nią.
- III. Procedura w przypadku przyjścia ucznia do szkoły pod wpływem alkoholu, jego spożywania na terenie szkoły/internatu lub spożywania alkoholu poza szkołą w czasie zajęć lekcyjnych.
- IV. Procedura w przypadku wniesienia przez ucznia alkoholu na teren szkoły/internatu.
- V. Procedura w przypadku przyjścia ucznia do szkoły pod wpływem środków odurzających lub ich używania na terenie szkoły/internatu.
- VI. Procedura w przypadku posiadania lub rozprowadzania na terenie szkoły środków odurzających.
- VII. Procedura w przypadku uzyskania informacji od rodzica/opiekuna prawnego na temat spożywania i rozprowadzania środków odurzających poza terenem szkoły/internatu.
- VIII. Procedura na wypadek znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk/inny środek odurzający
- IX. Procedura w przypadku ucznia będącego sprawcą czynu karalnego lub przestępstwa/inicjatorem przemocy.
- X. Procedura postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego/doświadczył przemocy.
- XI. Procedura w przypadku licznych nieobecności, spóźnień, wagarów.
- XII. Procedura postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ucznia.
- XIII. Procedura postępowania w przypadku nagłego zachorowania lub złego samopoczucia ucznia.
- XIV. Procedura przechowywania i pobierania arkuszy ocen, dzienników lekcyjnych, dzienników zajęć pozalekcyjnych, dzienników nauczania indywidualnego, dzienników i dokumentacji pedagoga i psychologa szkolnego, dokumentacji bibliotekarza, pielęgniarki szkolnej.
- XV. Procedura postępowania w przypadku zaginięcia lub zniszczenia spowodowanego pożarem, powodzią lub innymi zdarzeniami losowymi dzienników.
- XVI. Procedura w przypadku wcześniejszego zwalniania ucznia ze szkoły ora internatu
- XVII. Regulamin dyżurów nauczycieli Zespołu Szkół im. Oskara Langego w Białym Borze.
- XVIII. Procedura na wypadek prób samobójczych bądź innych zachowań autodestrukcyjnych ucznia.

I. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA SYTUACJI ZAGROŻENIA ZDROWIA LUB ŻYCIA UCZNIĄ NA TERENIE SZKOŁY

1. W przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu zagrożenia życia lub zdrowia ucznia nauczyciel powinien niezwłocznie przekazać stosowne informacje wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy powiadamia pedagoga/psychologa szkolnego oraz dyrektora szkoły.
3. W przypadku sytuacji kryzysowej wychowawca z udziałem pedagoga/psychologa szkolnego niezwłocznie wzywają pogotowie ratunkowe lub/i policję przy jednoczesnym powiadomieniu rodziców o incydencie.
4. Wychowawca z udziałem pedagoga/psychologa szkolnego prosi ucznia na rozmowę. Następuje ustalenie przyczyn postępowania ucznia.
5. Wezwanie rodziców/prawnych opiekunów ucznia. Przekazanie im informacji na temat zachowania dziecka. W toku podjętej interwencji profilaktycznej lub kryzysowej należy zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
6. W przypadku nie pojawienia się rodziców/prawnych opiekunów – wychowawca wysyła pismo wzywające ich do szkoły.
7. Jeśli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub/oraz szkoła wyczerpie dostępne dla siebie metody działań, wychowawca i pedagog/psycholog szkolny powiadamiają o tym fakcie dyrektora szkoły, który listownie informuje policję (specjalistę ds. nieletnich) oraz sąd rodzinny.

Dalsze działania leżą w kompetencji sądu i policji, jednak na terenie szkoły pedagog/psycholog szkolny otacza ucznia szczególną opieką.

II. PROCEDURA W PRZYPADKU PRZYNIESIENIA PAPIEROSÓW I E – PAPIEROSÓW LUB ICH PALENIA NA TERENIE SZKOŁY LUB POZA NIĄ

1. Odebranie uczniowi papierosów/e-papierosa, zabezpieczenie w depozycie (gabinet dyrektora, pedagoga, psychologa, wychowawcy).
2. Powiadomienie o zaistniałej sytuacji wychowawcy klasy, a gdy zdarzenie powtarza się powiadomienie pedagoga/psychologa szkolnego, w dalszej kolejności Dyrektora szkoły.
3. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem przez nauczyciela interweniującego, wychowawca po otrzymaniu informacji o zaistniałym zdarzeniu odnotowuje fakt w dzienniku lekcyjnym (uwagi).
4. W przypadku, gdy uczeń pomimo wezwania odmawia oddania nauczycielowi lub pracownikowi szkoły papierosów/e-papierosa lub zachowuje się agresywnie, nauczyciel interweniujący wzywa do szkoły w trybie natychmiastowym rodzica/opiekuna prawnego ucznia. Incydent zostaje odnotowany w dzienniku lekcyjnym/dzienniku pedagoga/dzienniku psychologa.
5. Ustalenie przez wychowawcę i pedagoga szkolnego propozycji sankcji w oparciu o Statut Szkoły.
6. Wychowawca klasy przekazuje rodzicom/opiekunom prawnym pisemną lub ustną informację na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze statutu szkoły.

III. PROCEDURA W PRZYPADKU PRZYJŚCIA DO SZKOŁY UCZNIĄ POD WPŁYWEM ALKOHOLU/ SPOŻYWANIA ALKOHOLU NA TERENIE SZKOŁY/INTERNATU LUB W CZASIE ZAJĘĆ LEKCYJNYCH POZA SZKOŁĄ

1. Ocena sytuacji przez nauczyciela (wzięcie pod uwagę zachowania ucznia, dokonanie konfrontacji z innym pracownikiem szkoły w celu zniwelowania wątpliwości).
2. Odizolowanie ucznia od rówieśników i zapewnienie mu opieki.
3. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu wychowawcy klasy, pedagoga/psychologa szkolnego oraz Dyrektora szkoły.
4. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem przez nauczyciela interweniującego lub pedagoga/psychologa szkolnego. Próba ustalenia miejsca, ilości spożytego alkoholu, sposobu pozyskania.
5. Wezwanie rodziców/prawnych opiekunów w trybie natychmiastowym do szkoły. W razie niepokojących objawów zdrowotnych u ucznia lub w razie trudności skontaktowania się z rodzicami wezwanie pogotowia ratunkowego.
6. Sporządzenie notatki służbowej o zaistniałym incydencie. Notatkę podpisują rodzice/opiekunowie prawni ucznia, nauczyciel interweniujący i drugi współpracujący z nim nauczyciel (wychowawca, pedagog/psycholog szkolny).
7. Przekazanie ucznia rodzicom/opiekunom prawnym.
8. W przypadku braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi przy agresywnym zachowaniu ucznia zostaje wezwana policja.
9. W razie potrzeby przeprowadzona zostaje rozmowa z innymi uczestnikami zajęcia, świadkami, innymi uczniami w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
10. W stosunku do ucznia wychowawca klasy podejmuje działania zgodne ze Statutem Szkoły.
11. Rozmowa wychowawcy i pedagoga/psychologa szkolnego z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia, przekazanie informacji na temat wyciągniętych wobec ucznia konsekwencji w związku z zaistniałym zdarzeniem wynikających ze Statutu Szkoły. W przypadku braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi informację przekazuje się pisemnie.
12. W przypadku braku kontaktu telefonicznego z rodzicami/opiekunami prawnymi lub zaistnienia innych przeszkód, Dyrektor określa, kto do momentu przybycia rodziców sprawuje opiekę nad uczniem.
13. Wychowawca klasy informuje rodziców/opiekunów prawnych, że w przypadku kolejnego incydentu spożycia alkoholu przez ucznia szkoła powiadamia Sąd Rodzinny.
14. Jeżeli nie uda się nawiązać kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi, wykazują oni lekceważący stosunek do problemu lub sytuacja powtarza się częściej, wychowawca klasy, pedagog, psycholog szkolny i Dyrektor podejmują decyzję o powiadomieniu Sądu Rodzinnego.
15. Jeżeli sytuacja tego wymaga przeprowadzenie (po pewnym czasie) rozmowy z uczniem i jego rodzicami, która ma na celu przeanalizowanie całego wydarzenia i ustalenie sposobu zapobiegania takim sytuacjom w przyszłości.

16. Istnieje możliwość zawarcia kontraktu z uczniem (wychowawca klasy – rodzic/opiekun prawny- uczeń- pedagog/psycholog szkolny).

IV. PROCEDURA W PRZYPADKU WNIESIENIA PRZEZ UCZNIĄ ALKOHOLU NA TEREN SZKOŁY/INTERNATU

1. Odebranie alkoholu uczniowi, zabezpieczenie w depozycie (gabinet pedagoga, psychologa, wychowawcy).
2. Powiadomienie o zaistniałym fakcie Dyrektora szkoły, wicedyrektora, pedagoga, psychologa, wychowawcy.
3. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem przez nauczyciela interweniującego oraz w obecności wychowawcy, pedagoga/psychologa szkolnego. Ustalenie pochodzenia alkoholu.
4. Wezwanie do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami/ opiekunami prawnymi. Wydanie rodzicom/opiekunom prawnym alkoholu.
5. Sporządzenie notatki ze zdarzenia/ wpisu do dziennika o zaistniałym incydencie.
6. Ustalenie przez wychowawcę i pedagoga szkolnego pozostałych okoliczności zdarzenia, określenie propozycji sankcji w stosunku do ucznia w oparciu o Statut Szkoły.
7. Poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych ucznia (pisemnie lub ustnie) o wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencjach wynikających ze Statutu Szkoły.
8. Poinformowanie przez wychowawcę rodziców/opiekunów prawnych, że w przypadku powtórzenia się incydentu szkoła powiadomi Sąd Rodzinny.

V. PROCEDURA W PRZYPADKU PRZYJSCIA UCZNIĄ DO SZKOŁY POD WPŁYWEM ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH LUB ICH UŻYWANIA NA TERENIE SZKOŁY/INTERNATU

1. Odebranie uczniowi środków lub substancji odurzających, w przypadku posiadania: gabinet pedagoga lub wychowawcy internatu.
2. Ocena sytuacji przez nauczyciela. Dokonanie konfrontacji z innym pracownikiem szkoły w celu zniwelowania wątpliwości.
3. Odizolowanie ucznia od rówieśników i zapewnienie mu opieki.
4. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego, policji.
5. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z uczniem. Ustalenie rodzaju użytego środka, ilości, sposobu pozyskania.
6. W razie niepokojących objawów zdrowotnych ucznia wezwanie Pogotowia Ratunkowego oraz powiadomienia rodziców (opiekunów).
7. Wezwanie rodziców bądź prawnych opiekunów ucznia i przekazanie im dziecka.
8. Sporządzenie notatki o zaistniałym incydencie przez osobę interweniującą.
9. W przypadku braku kontaktu z rodzicami bądź odmowy z ich strony o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu go do placówki służby zdrowia- decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
10. W przypadku jednoczesnego posiadania przez ucznia narkotyków - przekazujemy ucznia do dyspozycji funkcjonariuszom policji.
11. Ustalenie przez pedagoga pozostałych okoliczności zdarzenia (rozmowa ze świadkami).
12. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami (opiekunami), jeżeli zaistnieją jakieś przeszkody (brak kontaktu telefonicznego, pozostawanie rodziców w pracy) dyrektor określa kto do momentu przybycia rodziców sprawuje opiekę nad uczniem.
13. Ustalenie przez wychowawcę, w porozumieniu z dyrekcją szkoły, sankcji zgodnych ze Statutem Szkoły.
14. Przekazanie rodzicom (opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.
15. Zawiadomienie rodziców (opiekunów), że w sytuacji kolejnego incydentu szkoły powiadomi Sąd Rodzinny.

VI. PROCEDURA W PRZYPADKU POSIADANIA LUB ROZPROWADZANIA NA TERENIE SZKOŁY ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

1. Odebranie, zabezpieczenie (opakowanie w worek foliowy, opieczątowanie, dopięcie krótkiej notatki i podpisu osoby interweniującej) i przekazanie policji środków odurzających.
2. Odizolowanie ucznia od rówieśników, pozostawienie go pod opieką nauczyciela, pedagoga lub higienistki szkolnej.
3. Powiadomienia o zdarzeniu dyrektora szkoły. Powiadomienie policji.
4. Rozmowa wstępna z uczniem przeprowadzona przez wychowawcę, pedagoga lub nauczyciela interweniującego w celu wyjaśnienia okoliczności zajścia.
5. Wezwanie rodziców do szkoły. Rozmowa wychowawcy, ewentualnie nauczyciela interweniującego, w razie potrzeby pedagoga szkolnego lub dyrektora z rodzicami/prawnymi opiekunami w obecności przedstawicieli policji.
6. Przekazanie ucznia rodzicom (chyba że policja decyduje inaczej). Sporządzenie notatki służbowej. Notatkę podpisują rodzice.
7. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania odmawia przekazania nauczyciela substancji i pokazania zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję.
8. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu zobowiązany jest przekazać ją do jednostki policji lub wezwać policję, która zabezpieczy substancję.
9. W przypadku ucznia, u którego znaleziono środek odurzający, policjant decyduje o ewentualnej konieczności zatrzymania ucznia do wykonania dalszych czynności.
10. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem sankcji (zgodnie ze Statutem Szkoły) wobec ucznia.
11. Przekazanie rodzicom (opiekunom) pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych konsekwencji w stosunku do ucznia.

VII. PROCEDURA, W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI OD RODZICA NA TEMAT SPOŻYWANIA I ROZPROWADZANIA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH POZA TERENEM SZKOŁY/INTERNATU

1. Przeprowadzenie rozmowy wstępnej z rodzicem i sporządzenie notatki służbowej (odpowiedzialni: pedagog lub wychowawca).
2. Poinformowanie dyrektora szkoły.
3. Przekazanie notatki służbowej policji.
4. W przypadku prowadzenia przez policję na terenie szkoły czynności służbowych zgodnych z prawem, dyrektor ma obowiązek umożliwić ich wykonywanie.
5. Dyrektor udostępnia pomieszczenia, w których policja może dokonać przeszukania odzieży i przedmiotów należących do ucznia z zachowaniem poufności i dobra dziecka. Czynności te wykonywane są w obecności dyrektora, wicedyrektora, pedagoga lub innego wyznaczonego nauczyciela.
6. Dyrektor szkoły informuje rodziców i w razie konieczności prosi o przybycie na miejsce.
7. Sporządzenie notatki służbowej o zaistniałym zdarzeniu.
8. W przypadku ucznia, u którego znaleziono środek odurzający, policjant decyduje o ewentualnej konieczności zatrzymania ucznia do wykonania dalszych czynności.
9. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrekcją sankcji (zgodnie ze Statutem Szkoły) wobec ucznia.

VIII. PROCEDURA, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDZIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK

1. Zabezpieczenie substancji przed dostępem do niej osób niepowołanych.
2. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora.
3. Wezwanie policji, straży pożarnej.
4. Przekazanie służbom zabezpieczonej substancji i informacji dotyczącej szczegółów zdarzenia.

IX. PROCEDURA W PRZYPADKU UCZNIĄ - SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA/INICJATORA PRZEMOCY

1. Przerwanie zachowania agresywnego przez nauczyciela, pracownika.
2. Poinformowanie dyrektora, wychowawcę, pedagoga o zdarzeniu.
3. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, odpowiedzialni: wychowawca, pedagog, nauczyciel interweniujący.
4. Powiadomienie i zaproszenie do szkoły rodziców ucznia – sprawcy/inicjatora przemocy.
5. Powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa dotyczy rozboju, uszkodzenia ciała lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie przez interweniującego ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.
7. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z pedagogiem propozycji sankcji zgodnie ze Statutem Szkoły wobec ucznia.
8. Przekazanie przez wychowawcę rodzicom (opiekunom) informacji nt. wyciągniętych konsekwencji wynikających ze Statutu Szkoły.

X. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIĄ, KTORY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO/DOŚWIADCZYŁ PRZEMOCY

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej, odpowiedzialni: nauczyciel interweniujący, przeszkolony pracownik.
2. W przypadku potrzeby, wezwanie Pogotowia Ratunkowego przez interweniującego.
3. Poinformowanie dyrektora, pedagoga i wychowawcy o zdarzeniu.
4. Powiadomienie rodziców ucznia.
5. Wezwanie policji do szkoły przez interweniującego, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia miejsca przestępstwa do ustalenia okoliczności zdarzenia.
6. Ustalenie okoliczności zdarzenia. Sporządzenie notatki służbowej przez interweniującego.
7. Przekazanie przez wychowawcę rodzicom (opiekunom) informacji na temat wyciągniętych konsekwencji wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego/inicjującego przemoc.

XI. PROCEDURA W PRZYPADKU LICZNYCH NIEOBECNOŚCI, SPÓZNIĘĆ, WAGARÓW

1. Prowadzenie indywidualnych rozmów wychowawcy z uczniem.
2. Stały kontakt z rodzicami, informowanie o frekwencji (wpis do zeszytu usprawiedliwień/dziennika, kontakt telefoniczny.)
3. Zobowiązanie rodzica do informowania szkoły o przyczynie nieobecności dziecka w szkole.
4. W przypadku nieobecności ucznia, nieterminowego usprawiedliwiania nieobecności przez rodziców, wychowawca kontaktuje się telefonicznie.
5. Wezwanie pisemne rodzica do szkoły na konsultacje. Zawarcie kontraktu pomiędzy uczniem, jego rodzicem (prawnym opiekunem) i szkołą (pedagogiem), w celu poprawy frekwencji ucznia.
6. Objęcie ucznia opieką psychologiczno- pedagogiczną (mobilizacja zespołu klasowego, współpraca wychowawcy z pedagogiem szkolnym, ewentualna wizyta wychowawcy i pedagoga w domu ucznia).
7. W przypadku przedłużającej się nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia w szkole (50% godzin nieusprawiedliwionych w miesiącu) pisemne poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych o wszczęciu procedury administracyjnej w związku z nierealizowaniem przez ucznia niepełnoletniego obowiązku nauki.
8. W ciągu 7 dni od daty doręczenia powiadomienia, uczeń nadal nie realizuje obowiązku nauki, kieruje się do rodziców upomnienie zawierające stwierdzenie, że obowiązek nauki nie jest realizowany i istnieje zagrożenie skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego.
9. Jeżeli zastosowane środki zapobiegawcze nie przyniosą pozytywnych efektów, pisemnie powiadamia się prezydenta/burmistrza/wójta miasta/gminy (zgodnie z adresem zamieszkania dziecka), a sprawę kieruje się do Sądu Rodzinnego dla Nieletnich.

XII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA

Podstawa prawna

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz.69 z późniejszymi zmianami).

Definicja

Wypadek ucznia- nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką szkoły oraz Internatu; poza terenem Szkoły oraz Internatu (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli)

Cele procedury

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników Szkoły oraz Internatu gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należyłą opiekę i niezbędną pomoc.

Zakres

Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników Szkoły w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

Osoby odpowiedzialne

Nauczyciele, Dyrektor, Pracownicy niepedagogiczni

Opis działań

1. Pracownik Szkoły lub Internatu, który otrzymał wiadomość o wypadku ucznia:
  - niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy (Załącznik nr 1)
  - nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
  - niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.
2. Jeżeli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami pracownika szkoły (woźny)
3. każdym wypadku nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia.
4. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń- np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub pedagog powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim potrzebę wezwania pogotowia, potrzebę wcześniejszego przybycia rodzica, godzinę odbioru dziecka ze Szkoły w dniu zdarzenia.
5. W przypadku odebrania ucznia ze szkoły przez rodzica lub opiekuna prawnego – fakt ten dokumentuje się w dzienniku lekcyjnym wpisując datę, godzinę, imię i nazwisko ucznia.
6. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor Szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.
7. O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia inspektora bhp.
8. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący, prokuratora i kuratora oświaty.

9. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku.
10. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Pracownik zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
11. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
12. Dyrektor Szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego. W skład zespołu wchodzi inspektor bhp. Jeżeli w składzie nie może uczestniczyć inspektor ds. bhp w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty. Przewodniczącym zespołu jest inspektor bhp, jeżeli nie ma go w składzie zespołu- przewodniczącego zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową; przesłuchuje poszkodowanego ucznia (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga szkolnego) sporządza protokół przesłuchania, przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są uczniowie – przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia – świadka i jego rodziców. Sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku (dotyczy sytuacji określonej w pkt 8). Uzyskuje się pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek. Uzyskuje się opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku. Sporządza się protokół powypadkowy (Załącznik nr 2). Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły.
13. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu; członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym. Przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.
14. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole. Protokół doręcza się rodzicom (opiekunom prawnym) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają to podpisem w protokole, organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty. Protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek.

Załącznik nr 1 do Procedury postępowania
w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia

OGÓLNE ZASADY POSTĘPOWANIA PRZY UDZIELANIU PIERWSZEJ POMOCY POSZKODOWANYM W WYPADKACH

1. Należy pamiętać, że udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego (art. 162 Kodeksu karnego).
2. Zachować spokój, nie wpadać w panikę, rozpoznać stan poszkodowanego.
3. Usunąć poszkodowanego z rejonu zagrożenia.
4. Jeśli stwierdzisz, że sam nie potrafisz udzielić pierwszej pomocy, zorganizuj ją zawiadamiając placówkę służby zdrowia lub kogoś z otoczenia, kto potrafi jej udzielić.
5. Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby, w każdej sytuacji zapewnić poszkodowanemu ciepłe okrycie.
6. Nie lekceważyć nawet drobnych skaleczeń, każde skaleczenie należy prawidłowo zaopatrzyć.
7. W przypadkach porażenia prądem, braku oddechu, braku pracy serca, krwotoku,
8. zatrucia i innych poważnych urazów - bezwzględnie wezwać lekarza (pogotowie ratunkowe).
9. Do chwili przybycia lekarza nie przerywać rozpoczętej resuscytacji.
10. Poszkodowanego z krwotokiem wolno tylko przenosić lub przewozić.
11. Poszkodowanemu z utratą świadomości nie wolno podawać leków w postaci płynnej ani stałej (tabletki).
12. W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa, nie wolno bez koniecznej przyczyny zmieniać pozycji poszkodowanego.
13. Nie pozostawiać poszkodowanego bez opieki.

Zał. nr 2 do Procedury postępowania
w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia

PROTOKÓŁ POWYPADKOWY UCZNIA

1. Zespół powypadkowy w składzie:

.....
(imię i nazwisko, stanowisko)

.....
(imię i nazwisko, stanowisko)

dokonał w dniach ..... ustaleń dotyczących okoliczności przyczyn wypadku,
jakiemu w dniu ..... o godz. .... uległ(a) .....
(imię i nazwisko)

z (wskazanie klasy lub innej jednostki podziału organizacyjnego osób pozostających pod opieką
szkoły lub placówki) ..... szkoły:

Zespół Szkół nr 7
78-425 Biały Bor, ul. Brzeźnicka 10
(nazwa i adres szkoły lub placówki)

urodzony(a) ..... zamieszkały(a)

.....
(adres)

2. Rodzaj wypadku (śmiertelny, zbiorowy, ciężki):

.....
3. Rodzaj urazu i jego opis

.....
4. Udzielona pomoc

.....
5. Miejsce wypadku

.....
6. Rodzaj zajęć

.....
Opis wypadku - z podaniem jego przyczyn

.....
7. Imię i nazwisko osoby sprawującej nadzór nad poszkodowanym w chwili wypadku:

8. Czy osoba sprawująca bezpośrednią pieczę nad poszkodowanym była obecna w chwili wypadku w miejscu, w którym zdarzył się wypadek (jeżeli nie - podać, z jakiej przyczyny)

.....

9. Świadkowie wypadku:

1) .....

(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

2) .....

(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

3) .....

(imię i nazwisko, miejsce zamieszkania)

10. Środki zapobiegawcze

.....

.....

11. Poszkodowanego, jego rodziców (prawnych opiekunów) pouczono o możliwości, sposobie i terminie złożenia zastrzeżeń.

Podpis pouczonych:

1) .....

2) .....

12. Wykaz załączników do protokołu, w tym ewentualnych zastrzeżeń, jeżeli złożono je na piśmie:

1) .....

2) .....

13. Data podpisania protokołu: .....

Podpisy członków zespołu:

1) .....

2) .....

Podpis dyrektora oraz pieczęć szkoły lub placówki

.....

Potwierdzenie przez osoby uprawnione:

1)zaznajomienia się z protokołem i innymi materiałami postępowania powypadkowego:

.....

2) złożenia zastrzeżeń na piśmie: .....

3) otrzymania protokołu: .....

XIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NAGŁEGO ZACHOROWANIA LUB ZŁEGO SAMOPOCZUCIA UCZNIĄ

1. W przypadku zgłoszenia przez ucznia lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych bądź złego samopoczucia osoba interweniująca powinna:
2. Zapewnić opiekę uczniowi:
  - a) wyznaczyć ucznia, pod którego opieką chory udaje się do gabinetu higieny szkolnej,
  - b) w przypadku nieobecności higienistki szkolnej udają się do sekretariatu szkoły.
3. Pielęgniarka szkolna udziela stosownej pomocy przedlekarskiej i w przypadku utrzymującego się złego samopoczucia informuje telefonicznie rodziców lub opiekunów o dolegliwościach ucznia.
4. Uczeń z dolegliwościami, objawami chorobowymi może opuścić teren szkoły wyłącznie pod opieką rodzica, opiekuna lub osoby pełnoletniej z rodziny.
5. W przypadku nieobecności pielęgniarki nauczyciel lub pracownik administracji wzywa rodziców.
6. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i przy ustępujących dolegliwościach szkoła zapewnia uczniowi dalszą opiekę (odpoczynek w gabinecie higienistki, sekretariacie, sali lekcyjnej).
7. W przypadku nie ustępujących lub nasilających się dolegliwości szkoła (higienistka, nauczyciel lub pracownik administracji) informuje o tym fakcie rodzica lub opiekuna ucznia i wzywa pogotowie ratunkowe.
8. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i nie ustępujących lub nasilających się dolegliwości szkoła (higienistka, nauczyciel lub pracownik administracji) wzywa pogotowie ratunkowe.
9. W przypadku braku kontaktu z rodzicem i wezwania pogotowia ratunkowego wyznaczony pracownik szkoły przejmuje opiekę nad uczniem (podczas transportu karetką do szpitala) do czasu przybycia rodzica do szpitala.

XIV. PROCEDURA PRZECHOWYWANIA I POBIERANIA ARKUSZY OCEN, DZIENNIKÓW LEKCYJNYCH, DZIENNIKÓW ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH, DZIENNIKÓW NAUCZANIA INDYWIDUALNEGO, DZIENNIKA PEDAGOGA, DZIENNIKA BIBLIOTEKARZA, DOKUMENTACJI HIGIENISTKI SZKOLNEJ

1. Dokumentacja szkolna znajduje się :
  - w gabinecie wicedyrektora szkoły-arkusze ocen
  - w sekretariacie - księga uczniów
  - w pokoju nauczycielskim- dzienniki lekcyjne, dzienniki zajęć pozalekcyjnych, dzienniki nauczania indywidualnego,
  - w gabinecie pedagoga- dziennik pracy pedagoga
  - w bibliotece- dziennik bibliotekarza
  - w gabinecie higienistki- dokumentacja pracy pielęgniarki szkolnej
2. Wszystkie dokumenty szkolne przechowywane są w zamkniętych szafach. Dostęp do kluczy mają tylko upoważnione osoby z pkt 1 oraz dyrekcja szkoły.
3. Dokumentów szkolnych nie wolno wносить poza teren szkoły.
4. Każdy korzystający z dokumentacji szkolnej zobowiązany jest do odłożenia jej w wyznaczone miejsce. Dziennik może przenosić wyłącznie nauczyciel, nie wolno przekazywać dziennika za pośrednictwem ucznia.
5. Po zakończeniu lekcji dyżurujący pracownik szkoły zamyka wszystkie dzienniki przechowywane w pokoju nauczycielskim w wyznaczonej szafce i odnotowuje brakujący dokument.
6. Przed rozpoczęciem lekcji dyżurujący pracownik otwiera szafę z dziennikami i zgłasza ewentualne braki dyrektorowi lub wicedyrektorowi szkoły.
7. Wychowawca lub nauczyciel korzystający z arkuszy ocen potwierdza ich odbiór i zwrot do wicedyrektora własnoręcznym podpisem.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGINIĘCIA LUB ZNISZCZENIA SPOWODOWANEGO POŻAREM, POWODZIĄ EWENTUALNIE INNYMI ZDARZENIAMI LOSOWYMI DZIENNIKA LEKCYJNEGO, DZIENNIKA ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH, DZIENNIKA PEDAGOGA, DZIENNIKA BIBLIOTEKARZA

1. W przypadku uzyskania informacji o zaginięciu lub zniszczeniu dziennika, wychowawca lub nauczyciel zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły a następnie ma obowiązek ustalenia kolejności osób korzystających z dokumentów.
2. Po upływie 1 dnia , jeżeli dziennik się nie odnajdzie, dyrektor szkoły powołuje komisję, której zadaniem jest :
  - ustalenie zakresu zniszczeń,
  - ustalenie okoliczności zaginięcia/zniszczenia,
  - ustalenie propozycji możliwości odtworzenia treści zapisanych w dzienniku w miarę możliwości prawdziwych informacji.
3. Odtworzenie danych zawartych w dzienniku następuje na podstawie:
  - sprawdzianów i zadań klasowych (obowiązek przechowywania przez nauczycieli do końca roku szkolnego)
  - kart wycieczek oraz wyjść pozaszkolnych w celu odtworzenia frekwencji
  - notatek nauczycieli, ustnych oświadczeń nauczycieli
  - protokołów Rady Pedagogicznej
4. W przypadku zniszczenia spowodowanego pożarem, powodzią lub innymi zdarzeniami losowymi dyrektor szkoły powiadamia policję.
5. W przypadku zniszczenia spowodowanego pożarem, powodzią lub innymi zdarzeniami losowymi dyrektor szkoły powiadamia Kuratorium Oświaty i organ prowadzący szkołę o powołaniu komisji i wynikach jej pracy.
6. W przypadku zaginięcia, w zależności od okoliczności, ustaleń komisji oraz realnych, możliwości odtworzenia dokumentów, dyrektor podejmuje decyzję odnośnie ewentualnego powiadomienia policji, Kuratora Oświaty o organu prowadzącego szkołę
7. Po ostatecznym rozstrzygnięciu sprawy dyrektor szkoły wraz z Radą Pedagogiczną dokonuje analizy zaistniałej sytuacji pod kątem skuteczności zabezpieczenia dokumentacji szkolnej.
8. Punkty 2, 3, 4, 5, 7 mają zastosowanie także w stosunku do innej dokumentacji przebiegu nauczania, w szczególności księgi uczniów i arkuszy ocen.

XVI. PROCEDURA W PRZYPADKU WCZEŚNIEJSZEGO ZWALNIANIA UCZNIĄ ZE SZKOŁY

1. Uczeń , który chce opuścić szkołę wcześniej niż wynika to z jego planu zajęć musi przedstawić wychowawcy nauczycielowi , dyrekcji szkoły powód wyjścia.
2. W przypadku nieprzewidzianej sytuacji, w której rodzic chce zwolnić wcześniej dziecko, może to uczynić:
  - odbierając dziecko osobiście ze szkoły, zgłasza ten fakt wychowawcy, nauczycielowi lub w sekretariacie szkoły (wychowawca , nauczyciel, dyrekcja potwierdzają zwolnienie w dzienniku)
  - jeżeli rodzic nie może przybyć do szkoły po dziecko, a zwalnia je udzielając zgody telefonicznie, wychowawca , nauczyciel lub pracownik w sekretariacie weryfikują rozmówcę, dzwoniąc pod wskazany wcześniej przez rodzica numer telefonu (działania te zapisuje się do dziennika lekcyjnego).

XVII. REGULAMIN DYŻURÓW NAUCZYCIELI

I. Postanowienia ogólne

1. Dyżur jest integralną częścią procesu dydaktyczno-wychowawczego szkoły i wchodzi w zakres podstawowych obowiązków nauczyciela.
2. Nauczyciele w ramach obowiązków służbowych zobowiązani są do pełnienia dyżurów w czasie przerw lekcyjnych wg ustalonego harmonogramu.
3. Plan dyżurów jest układany przez wyznaczonych nauczycieli, a zatwierdzony do realizacji przez dyrektora szkoły.
4. Harmonogram dyżurów znajduje się w pokoju nauczycielskim oraz u dyrektora szkoły.
5. Dyżur obowiązuje wszystkich nauczycieli z wyjątkiem:
Wicedyrektorów, kierownika szkolenia praktycznego, opiekunów samorządu uczniowskiego, bibliotekarzy, pedagoga, psychologa, kobiety w ciąży udokumentowanej zaświadczeniem lekarskim.
6. Miejscem dyżuru są: korytarze, sanitariaty, sala gimnastyczna, szatnie, klatki schodowe.
7. W szkole jednocześnie pełni dyżur 5 nauczycieli- po jednym odpowiednio: na drugim, pierwszym piętrze, na parterze oraz przy toaletach w starej części szkoły, przy sali gimnastycznej oraz jedna osoba w nowej części szkoły.
8. Dyżury nauczycielskie obejmują czas trwania zajęć edukacyjnych w godzinach 7.45 - 14.30.
9. Dyżury rozpoczynają się przed pierwszą godziną lekcyjną o godzinie 7.45, a kończą po zakończeniu nauki o godzinie 14.30.
10. Nauczyciel przyjmujący zastępstwo za nieobecnego nauczyciela dyżurującego przyjmuje również jego dyżury, po odbytej lekcji, a w indywidualnych przypadkach przed lekcją. Jeżeli nauczyciel w tym czasie pełni własny dyżur, to dyrektor szkoły lub jego zastępca wyznacza innego nauczyciela do pełnienia dyżuru.
11. W pełnieniu dyżurów nauczycieli wspierają pracownicy obsługi.

II. Obowiązki nauczyciela dyżurującego

1. Nauczyciel punktualnie rozpoczyna dyżur na wyznaczonym miejscu zgodnie z harmonogramem dyżurów nauczycielskich.
2. Nauczyciel powinien czynnie pełnić dyżur. Podczas dyżuru nie zajmuje się sprawami postronnymi np.: przeprowadzaniem rozmów z rodzicami, nauczycielami, nauczycielami dyżurującymi i innymi osobami oraz czynnościami, które przeszkadzają w rzetelnej realizacji dyżuru.
3. Nauczyciel podczas pełnienia dyżuru eliminuje wszystkie sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu uczniów, poucza, wydaje zakazy i egzekwuje ich wykonanie przez uczniów, a w szczególności:
  - a) zakazuje biegania w budynku szkoły, spędzania przerw na schodach, w sanitariatach oraz w zakamarkach,
  - b) eliminuje gry i zabawy zagrażające zdrowiu i życiu uczniów,

- c) nie dopuszcza do zachowań niebezpiecznych takich jak: siadanie uczniów na parapetach okien, wychylania się przez okna, podstawiania nóg innym uczniom i innych zachowaniom prowokującym,
  - d) eliminuje niepożądane z punktu wychowawczego zachowania uczniów,
  - e) kontroluje zachowanie się uczniów w sanitariatach,
  - f) dba o porządek w miejscu pełnienia dyżurów.
4. Nauczyciel zawiadamia dyrektora szkoły o zauważonych podczas dyżuru zniszczeniach mienia szkolnego lub innych usterkach (uszkodzone punkty świetlne, urządzenia co, itp.) oraz sytuacjach zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów oraz pracowników szkoły.
5. W przypadku gdy uczeń ulegnie wypadkowi, nauczyciel dyżurny zobowiązany jest do:
- a) udzielenia pierwszej pomocy o ile istnieje taka konieczność,
  - b) poproszenie o wsparcie w sytuacji kryzysowej innego nauczyciela
  - c) wezwanie odpowiednich służb medycznych,
  - d) powiadomienie dyrektora szkoły o zaistniałym wypadku,
  - e) zabezpieczenie miejsca wypadku,
  - f) sporządzenia notatkę powypadkową.
6. Nauczyciel informuje wychowawcę o niewłaściwym zachowaniu się ucznia/uczniów podczas przerw.
7. Nauczyciel dyżurujący czuwa nad tym, aby osoby niepowołane nie przebywały podczas przerwy na terenie szkoły.
8. Nauczyciel dyżurujący zgłasza dyrektorowi szkoły pobyt na terenie szkoły osób niepowołanych.
9. Nauczyciel nie opuszcza miejsca dyżuru bez ustalenia zastępstwa i poinformowania o tym fakcie dyrektora.
10. W celu zapewnienia należytych warunków bezpieczeństwa uczniów nauczyciel zobowiązany jest do punktualnego rozpoczynania i kończenia dyżurów nauczycielskich podczas przerw.

III. Postanowienie końcowe

- 1. Nauczyciel pełniący dyżur ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczniów w rejonie dyżurowania.
- 2. Nauczyciel ma prawo zgłaszania do dyrektora szkoły lub rady pedagogicznej wszelkich propozycji związanych z usprawnianiem dyżurów lub innych działań mających na celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom szkoły.
- 3. Nie wywiązywanie się przez nauczyciela z obowiązku pełnienia dyżurów oraz nieprzestrzeganie regulaminu dyżurów nauczycieli pociąga za sobą konsekwencje służbowe.
- 4. Powyższy Regulamin dyżurów nauczyciela wprowadza się w życie z dniem przyjęcia przez Radę Pedagogiczną.

XVIII. PROCEDURA NA WYPADEK PRÓB SAMOBÓJCZYCH BĄDŹ INNYCH ZACHOWAŃ AUTODESTRUKCYJNYCH UCZNIĄ

Każdy pracownik pedagogiczny i niepedagogiczny pracujący w Zespole Szkół nr 7 w Białym Borze ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego ucznia.

A. Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych:

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- Mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei
- Mówienie wprost o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych
- Pozbywanie się osobistych, cennych dla uczniów przedmiotów
- Unikanie kontaktów, także z bliskimi kolegami, izolacja, nadmierny dystans społeczny
- Zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi dużą satysfakcję
- Używanie takich form językowych, wyrażeń, które mówią o jakimś krańcowym momencie w czasie, wiążą się z końcem, odejściem, etc.
- Przejawianie dużych zmian nastroju, występowanie zachowań nietypowych, nieadekwatnych
- Zaprzestanie dbałości o higienę osobistą i wygląd, zmiana nawyków zachowania
- Kłopoty ze snem, bezsenność, brak apetytu
- Przejawianie zachowań ryzykownych: autoagresja, samookaleczenia, spożywanie środków psychostymulujących

Działania zapobiegawcze, uprzedzające:

- Omówienie tematyki na forum Rady Pedagogicznej/ Zespołu Wychowawczego
- Upowszechnienie procedur przewidywania ryzyka zachowań samobójczych
- Monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji
- Ścisła współpraca i regularna wymiana informacji na temat kondycji psychicznej i funkcjonowania psychospołecznego uczniów na linii wychowawca- pedagog – psycholog - rodzic
- Zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi, w tym zalecenie rodzicom przeprowadzenia u ucznia konsultacji specjalistycznej
- Indywidualna pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla uczniów predysponowanych bądź manifestujących objawy subdepresyjne, myśli rezygnacyjne, etc.
- Konsultacje z rodzicami, diagnoza zachowań ucznia w kontekście relacji rodzinnych, klimatu emocjonalnego w domu rodzinnym i więzi z najbliższymi

B. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia powołany zostaje zespół kryzysowy w składzie: wychowawca, dyrektor szkoły, pedagog szkolny, psycholog szkolny

Zespół od chwili uzyskania takiej informacji:

- Nie pozostawia ucznia znajdującego się w kryzysie samego i próbuje przeprowadzić go w bezpieczne miejsce
- Podejmuje próby oceny realności zagrożenia (wywiad z osobą informującą bądź samym uczniem)
- Uczeń winien natychmiast zostać objęty indywidualną opieką psychologiczno - pedagogiczną z uwzględnieniem psychologicznej diagnozy realności ruminacji samobójczych
- Zespół informuje o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców, sugerując rozwiązania związane z podjęciem opieki psychologicznej, psychiatrycznej bądź hospitalizacji psychiatrycznej (pisemne potwierdzenie przekazania informacji rodzicom ucznia)
- Przekazuje dziecko pod opiekę rodziców a jeśli przyczyną jest sytuacja domowa wychowanka podejmuje współpracę z instytucjami (Policja, etc.)

C. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że wychowanek podjął próbę samobójczą (poza szkołą)

Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu zostaje powołany zespół kryzysowy w składzie: dyrektor, wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny

Zespół powinien podjąć następujące działania:

- próbie samobójczej Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy Rady w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia przez wszystkich nauczycieli
- Należy dokonać (w oparciu o diagnozę lekarza psychiatry, informacje medyczne i diagnozę psychologiczną) diagnozy ryzyka utrzymania się zagrożenia ponowienia próby samobójczej
- Należy zaplanować dalszą strategię postępowania w oparciu o zalecenia specjalisty (psychiatry)
- Należy wychowanka objąć systematyczną pomocą psychologiczno- pedagogiczną na terenie szkoły
- Należy podjąć współpracę z rodziną; zaproponować konsultacje rodzinne i wzmacniać system rodzinny celem udzielenia opieki i bezpieczeństwa uczniowi
- Należy otoczyć ucznia szczególną życzliwością, bez obiecywania zachowania tajemnicy o podjęciu próby samobójczej
- Wychowawca, pedagog szkolny, nauczyciele winni bacznie obserwować zachowania ucznia i reagować na zachowania niepokojące
- Wychowawca, pedagog, psycholog winni złożyć wychowankowi adekwatną do swych możliwości deklarację własnej dostępności i dyspozycyjności, informując o dostępnych formach wsparcia

- Należy wskazać rodzinie ucznia wszelkie systemy wsparcia społecznego i dostępność instytucji pomocowych

D. Postępowanie w przypadku zamachu samobójczego ucznia (na terenie szkoły):

Działania zapobiegawcze:

- Monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji; etc.
- Niezbędną jest ścisła współpraca i wymiana informacji na linii wychowawca- psycholog- pedagog - rodzic

Działania interwencyjne:

- Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia
- Nie pozostawiaj ucznia samego
- Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru
- Bez rozgłosu przeprowadź wychowanka w bezpieczne, ustronne miejsce
- Zbierz wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia
- Wezwij pogotowie, policję, jeśli potrzeba
- Zadbaj, by interwencja służb przebiegła dyskretnie
- Towarzysz uczniowi do momentu przekazania służbom ratowniczym
- Zawiadom Dyrektora szkoły
- Wychowawca winien powiadomić rodziców / opiekunów prawnych ucznia
- Dyrektor dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania

Działania naprawcze:

- Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców; zalecenie konsultacji specjalistycznej, wskazanie miejsc pomocy
- Dokonanie diagnozy ryzyka ponowienia próby samobójczej uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi
- Ustalenie systematycznych spotkań w celu monitorowania nastroju i zagrożenia suicydalnego ucznia
- Bezwzględnie należy skonsultować dalszą strategię z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną lub placówką opieki zdrowotnej
- Podjęcie próby zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi
- Objęcie ucznia regularną pomocą psychologiczno - pedagogiczną wraz ze ścisłą współpracą z rodzicami, psychologiem i lekarzem psychiatrą

Każdy pracownik w przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji o sytuacjach opisanych w punkcie A, B, C, D powinien niezwłocznie poinformować Dyrektora szkoły

Kierowanie na konsultacje (przykład przekazania informacji rodzicom)

Wyjaśnienie powodu konsultacji, kontakt z rodzicami przekazanie informacji o zagrożeniu samobójczym. Wskazanie miejsc pomocy, w razie potrzeby pomoc w umówieniu wizyty. Informacja o możliwym przebiegu konsultacji. Spotkanie z uczniem po konsultacji.

Pisemne potwierdzenie przekazania informacji o zagrożeniu suicydalnym dla rodziców (przykład)

Potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o zagrożeniu podjęcia próby samobójczej przez nasze dziecko..... oraz konieczności niezwłocznej /szybkiej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej, psychiatrycznej). Zostały nam przekazane numery tel. i adresy placówek gdzie możemy uzyskać pomoc..... Zobowiązujemy się do dostarczenia informacji zwrotnej po konsultacji specjalistycznej w celu zorganizowania opieki i pomocy na terenie szkoły.

Miejscowość i data
opiekunów

Podpisy rodziców /

.....

.....

Postępowanie w przypadku konieczności hospitalizacji psychiatrycznej, regulacje prawne

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 (Dz. U 1994 nr 111, poz. 553) Zgodnie z art. 21 ustawy osoba, której zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych może zagrażać bezpośrednio własnemu życiu lub zdrowiu innych osób, bądź nie jest zdolna do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, może być poddana badaniu psychiatrycznemu

również bez jej zgody, a osoba małoletnia także bez zgody jej przedstawiciela ustawowego.

– Zapis ustawy jest pomocny szkole, kiedy zostało potwierdzone ryzyko nagłe lub krótkoterminowe,

a mimo tego rodzice nie wyrażają zgody na konsultację psychiatryczną lub nie widzą konieczności. Szkoła zyskuje możliwość podjęcia koniecznych interwencji, nawet bez zgody rodziców.

Komunikat do dyspozytorni pogotowia ratunkowego – przykład

Stwierdziliśmy bezpośrednie zagrożenia życia naszego ucznia (...) poprzez duże ryzyko podjęcia próby samobójczej. Dlatego konieczne jest niezwłoczne przewiezienie go na konsultację psychiatryczną. Dlatego prosimy o szybką interwencję w celu zabezpieczenia życia dziecka.

VII. UWAGI KOŃCOWE

Zadania zostały tak skonstruowane, aby każdy nauczyciel, wychowawca i pedagog szkolny mógł dopasować do nich szczegółowy plan pracy wychowawczo – profilaktycznej na każdy następny rok szkolny.

Program wejdzie w życie po uchwaleniu przez radę rodziców, akceptacji rady pedagogicznej i samorządu szkolnego.

Program będzie ewaluowany:

- Po każdym roku szkolnym ewaluacja podejmowanych zadań zostanie przedstawiona w sprawozdaniu planu pracy wychowawczo-profilaktycznej i opiekuńczej szkoły i internatu, w sprawozdaniu planu wychowawczo – profilaktycznej, w każdej klasie i grupie wychowawczej internatu, pracy wychowawczo –profilaktycznej pedagoga szkolnego.
- Po dwóch latach zostanie dokonana ewaluacja całego programu, wyniki ewaluacji wpłyną na ewentualne korekty i zmiany.

Zespół tworzący program:

1. Renata Piszcz – pedagog
2. Danuta Soroka – kierownik internatu
3. Agnieszka Borecka – n-l j.angielskiego, terapii pedagogicznej
4. Marek Mazur – przewodniczący Rady Rodziców

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców 15.09.2017.

Zapoznanie rady pedagogicznej z projektem programu wychowawczo-profilaktycznego 15.09.2017.